Gemeente Sittard-Geleen
Born

Gemeente Stein
T.a.v. het College van
Burgemeester en Wethouders

Team	Ondersteuning Vidar
Uw brief van	
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	
Behandeld door	Guido Van Sint Feijth
Telefoon	0652332889
Onderwerp	Centrumregeling Vidar

Sittard-Geleen, 31 oktober 2023

Geacht college,

Op 21 september 2023 heeft het Bestuurlijk Overleg Vidar besloten dat het wenselijk is de Centrumregeling Vidar te wijzigen conform de vereisten in de Wet Gemeenschappelijke regelingen zoals opgenomen in het bijgevoegde concept Wijzigingsbesluit. Vervolgend heeft in haar vergadering van 31 oktober 2023 het college van gemeente Sittard-Geleen ingestemd met het voorliggende voorstel tot wijziging van de Centrumregeling Vidar. Dit voorstel leggen wij thans ter besluitvorming aan u voor. In de bijlagen treft u aan:

1) Een was-wordt overzicht waarin de wijzigingen toegelicht zijn.
2) Het concept Wijzigingsbesluit.
3) Ten aanzien van het gezamenlijke traject tot wijziging van een aantal andere te wijzigen gemeenschappelijke regelingen:
   a) een toelichtend memo bij de wijzigingsvoorstellen d.d. 23 mei 2023;
   b) een informatiebrief met de wijzigingen die zijn aangebracht naar aanleiding van informatiesessies met colleges, raden, AB en DB's van de gemeenschappelijke regelingen, griffiers en juristen;
   c) de presentatie en een terugkijklink naar de informatiesessie voor de college- en raadsleden van 30 januari 2023.

Ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) dient de gemeenteraad gedurende acht weken in de gelegenheid worden gesteld om aan uw college een zienswijze te geven op de wijzigingsvoorstellen. Na het doorlopen van de zienswijzeprocedure en het verwerken van eventuele wijzigingen, dient de gemeenteraad uw college toestemming te verlenen om met deze wijziging in te stemmen. Nadat deze toestemming is verleend dient u voor 1 juli 2024 een besluit te nemen met betrekking tot deze wijziging.

Hierna zal worden ingegaan op de achtergrond, het tot nu toe doorlopen wijzigingsproces en het vervolgproces c.q. de vervolgplanning.

1. Aanleiding

Per 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Deze wijziging heeft als voornaamste doel om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van gemeenschappelijke regelingen.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de wetgever nieuwe instrumenten gecreëerd die de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van gemeenschappelijke regelingen in een betere informatiepositie moeten brengen. Deze nieuwe instrumenten moeten voor 1 juli 2024 in iedere gemeenschappelijke regeling zijn geïmplementeerd. Op alle gemeenschappelijke regelingen waaraan uw college deelneemt, rust dus een gelijke verplichting.

Nu op alle gemeenschappelijke regelingen een gelijke verplichting rust – waarbij geldt dat alle verplichte wijzigingen vrijwel uniform kunnen worden doorgevoerd[1] - is het initiatief ontstaan vanuit een groot aantal gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg om hierin gezamenlijk op te trekken. Zij hebben daarbij Boels Zanders Advocaten en het adviesbureau Cooperación gevraagd om als juridisch adviseur op te treden en om het besluitvormings- en wijzigingstraject op inhoud te begeleiden.

Wat betreft de Centrumregeling Vidar is ervoor gekozen door de drie deelnemende gemeenten om niet te participeren in het uitgebreide gezamenlijke traject omdat de regeling wat betreft het aantal deelnemende gemeenten beperkt is en is dit traject door Vidar in nauwe samenwerking met de drie gemeenten zelf opgepakt is. Hierbij is wel gebruik gemaakt van de beschikbare adviezen van Boels Zanders en is aan Boels Zanders gevraagd een finale juridische check uit te voeren op het concept Wijzigingsbesluit Centrumregeling. De adviezen van Boels Zanders zoals deze zijn gebruikt in het traject bij andere gemeenschappelijke regelingen zijn meegenomen en het nu voorliggende concept Wijzigingsbesluit gecheckt door Boels Zanders en conform de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen, en daarmee samenhangende wet- en regelgeving, akkoord bevonden.

[1] Zie voor een toelichting bijlage 2.

2. *Inhoud en strekking van de wijzigingsvoorstellen als gevolg van de wetswijziging*

Zoals hiervoor al uiteen is gezet, heeft de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen eerst en vooral tot doel om de raden, provinciale staten en het AB van de gemeenschappelijke regeling in een betere informatiepositie te brengen.

Concreet moeten in ieder geval de volgende aanpassingen worden doorgevoerd:

a) Facultatieve zienswijzeprocedure voor besluiten:
In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen of, en zo ja, voor welke besluiten er een voorafgaande zienswijze van de raden, PS en het AB van de gemeenschappelijke regeling wordt gevraagd. Er mag zelf bepaald worden welke besluiten zich voor een zienswijze lenen. Denkbaar is in ieder geval dat het daarbij zal gaan om besluiten waarbij de vertegenwoordigende organen mee kunnen denken over de strategische koers van de regeling, zoals de vaststelling van meerjarige beleidsplannen.

b) Participatie van ingezetenen en belanghebbenden:
In de gemeenschappelijke regelingen moet verder worden opgenomen of, en zo ja, op welke wijze ingezetenen en belanghebbenden kunnen participeren over de totstandkoming en uitvoering van beleid.

c) Actieve informatieplicht:
In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen op welke wijze door het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen actief informatie wordt verschaft aan de raden.

d) Begroting:
De termijnen voor het toezenden van de ontwerpbegroting aan de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling zijn gewijzigd. Deze gewijzigde termijnen dienen in de gemeenschappelijke regelingen te worden aangepast. Daarnaast wordt het dagelijks bestuur verplicht om te reageren op ingediende zienswijzen op de ontwerpbegroting.

e) Evaluatiebepaling:
In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen of er wordt geëvalueerd en zo ja, waar de evaluatie op ziet.

f) Aanscherping uittredingsregeling:
Tot slot worden de gemeenschappelijke regelingen als gevolg van de wetswijziging verplicht om de uittredingsregeling aan te scherpen.

De voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden, alsmede bepalingen over de gevolgen van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling moeten nu in de regeling worden opgenomen.

Gekeken naar het juridische construct van een Centrumregeling zijn niet alle bovengenoemde onderdelen van toepassing. De onderdelen a en d hebben betrekking op een openbaar lichaam en niet op een Centrumregeling en zijn als zodanig dan ook niet ter wijziging in de regeling meegenomen. Bij de Centrumregeling is namelijk bepaald dat daarin omschreven bevoegdheden van bestuursorganen van de aan de regeling deelnemende gemeenten in mandaat kunnen worden uitgeoefend door de centrumgemeente Sittard- Geleen. Er worden dus geen bevoegdheden door bestuursorganen overgedragen en de Centrumregeling is daarmee een minder vergaande vorm van intergemeentelijke samenwerking.

3. Tot nu toe doorlopen proces

Zoals hiervoor al uiteen is gezet, is het gezamenlijke traject van een aantal gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg erop gericht om te komen tot zo uniform mogelijke wijzigingsvoorstellen. Bij de wijziging van de Centrumregeling Vidar is met deze wijzigingsvoorstellen rekening gehouden.

Ook de informatie uit de voorbereidende sessies met de raadsgriffies[2], coördinerend juristen[3], gemeentesecretarissen[4], raads- en collegeleden is meegenomen[5]. De ingekomen aanvullingen zijn daarbij waar van toepassing in de wijzigingsvoorstellen verwerkt. Tevens is er gebruik gemaakt van het uitgebreid memo dat dient ter toelichting op de wijzigingsvoorstellen.

In de periode november 2022-juni 2023 heeft een intensief ambtelijk afstemmingsproces plaatsgevonden tussen de gemeenten Beek, Stein en Sittard-Geleen. De adviezen van Boels Zanders zijn verwerkt en vanuit gemeenten is expertise betrokken, met betrekking tot financiën, privacy, juridische zaken en archivering. Het concept Wijzigingsbesluit is vervolgens in juli besproken en beoordeeld in een finale check door Boels Zanders.

[2] Op 3 november en 6 maart 2023.
[3] Op 28 februari 2023.
[4] 1 juni 2023.
[5] Op 30 januari en 1 februari 2023.

4. Planning en vervolgproces

Uit het reeds doorlopen proces volgt aldus dat reeds in het voortraject alles in het werk gesteld is om alle betrokkenen bij het wijzigingsproces kennis te laten nemen van de wijzigingsvoorstellen en om eventuele aanvullingen en wensen zoveel mogelijk aan de voorkant mee te nemen.

Het voorgaande neemt evenwel niet weg dat het formele wijzigingsproces bij de deelnemers nu pas start:

1) Zienswijze: De gemeenteraden dienen nog gedurende acht weken in de gelegenheid te worden gesteld om – indien gewenst – een zienswijze te geven op de wijzigingsvoorstellen;
2) Toestemming: vervolgens dienen de gemeenteraden aan hun colleges toestemming te verlenen om met deze wijziging in te stemmen, en;
3) Collegebesluit: tot slot dient uw college voor 1 juli 2024 een besluit te nemen met betrekking tot deze wijziging.

Om gedurende dit wijzigingsproces van de verschillende gemeenschappelijke regelingen zoveel mogelijk uniformiteit te waarborgen, zijn de oplegnotities, college- en raadsvoorstellen gezamenlijk voorbereid.

De planning van het vervolgproces met betrekking tot besluitvorming voor de Centrumregeling Vidar ziet er concreet als volgt uit:

September 2023	Het Bestuurlijk Overleg Vidar bepaalt dat wijziging van de regeling wenselijk is en het college van Sittard-Geleen biedt het voorstel tot wijziging bij de colleges van Beek en Stein aan met het verzoek om de wijzigingen in procedure te brengen.
Oktober 2023	Collegebehandeling zienswijze procedure.
December 2023	Zienswijzeprocedure raden.
Januari/Februari 2024	Collegebehandeling toestemmingsprocedure en eventueel reactie op zienswijzen.
Maart 2024	Toestemmingsprocedure raden.
Mei 2024	Instemming colleges.
30 juni 2024	Inwerkingtreding wijzigingen.

5. *Aanvullende wijzigingen: WEP, Wnra en archiefbepalingen*

In het gemeenschappelijke traject zijn bovenop de uniforme wijzigingsvoorstellen enkele *aanvullende* wijzigingen voor alle gemeenschappelijke regelingen doorgevoerd. Deze aanvullende wijzigingen worden eveneens toegelicht in bijlage 2a bij deze brief. De aanvullende wijzigingen zien op de volgende onderwerpen:

a) Wet elektronische publicaties

De per 1 juli 2021 in werking getreden Wet elektronische publicaties (WEP) was nog niet in de gemeenschappelijke regeling verwerkt. Deze wet verplicht de gemeenschappelijke regelingen sinds 1 juli 2021 om alle officiële publicaties online te zetten via de website officielebekendmakingen.nl. De op grond van deze wetswijziging noodzakelijke wijzigingen zijn thans meegenomen in het wijzigingsvoorstel.

b) Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren is sinds 1 januari 2020 in werking getreden, waardoor de rechtspositie van het bij de gemeenschappelijke regeling werkzame personeel wijzigt. De op grond van deze wetswijziging noodzakelijke wijzigingen zijn thans meegenomen in het wijzigingsvoorstel.

c) Archiefbepalingen

Tot slot heeft de provincie Limburg er bij alle gemeenschappelijke regelingen op aangedrongen om de archiefbepalingen aan te scherpen. De archiefbepaling is opgesteld door deskundigen op het gebied van archivering, waaronder de heren Geert Luijkx en Ingmar Koch, gemeentearchivaris en Rijksarchivaris. De brief van de archivarissen is als bijlage bij het uitgebreide memo (**bijlage 2a**) aangehecht.

6. *Aanvullende wijzigingen*

Onze centrumregeling wenst tot slot bovenop de uniforme wijzigingsvoorstellen enkele *aanvullende* wijzigingen door te voeren. Deze aanvullende wijzigingen worden toegelicht in de bijgevoegde was-wordt tabel waarin alle gewijzigde artikelen nader worden toegelicht.

7. *Nog te verwerken: ontwerpbegroting uiterlijk 30 april indienen en participatie*

Tijdens het overleg met de gemeentesecretarissen kwam naar voren dat men aanvullend nog graag in de regeling opgenomen wenst te zien dat:
a) de ontwerpbegroting uiterlijk 30 april van ieder jaar dient te worden toegezonden aan de gemeenteraden, zodat voorkomen wordt dat de zienswijzeprocedure van 12 weken gedurende het zomerreces loopt, en;

b) de mogelijkheid moet worden opengelaten aan het algemeen bestuur om zelf in inspraak te voorzien. Thans wordt inspraak in de basis alleen geregeld via de colleges en raden.

De voornoemde concrete verzoeken zijn vervolgens teruggelegd bij de gemeenschappelijke regelingen. Thans wordt meegedeeld dat deze verzoeken in de regeling indien van toepassing zijn verwerkt.

8. Afsluiting

Wij verzoeken alle deelnemers eensluidende besluiten te nemen. Ten behoeve van deze uniforme besluitvorming zijn de conceptvoorstellen en -besluiten voor uw college en de gemeenteraad opgesteld die u als bijlagen aantreft.

De ondertekende besluiten zouden wij graag zo spoedig mogelijk van u ontvangen.

Bijlagen:

1) Een was-wordt overzicht waarin de wijzigingen toegelicht zijn.
2) Het concept Wijzigingsbesluit.
3) Ten aanzien van het gezamenlijke traject tot wijziging van een aantal andere te wijzigen gemeenschappelijke regelingen:
   a) een toelichtend memo bij de wijzigingsvoorstellen d.d. 23 mei 2023;
   b) een informatiebrief met de wijzigingen die zijn aangebracht naar aanleiding van informatiesessies met colleges, raden, AB en DB's van de gemeenschappelijke regelingen, griffiers en juristen;
   c) de presentatie en een terugkijklink naar de informatiesessie voor de college- en raadsleden van 30 januari 2023.

Hoogachtend,

J.A.M. Heesen,
Gemeentesecretaris

mr. J.Th.C.M. Verheijen,
Burgemeester